

# Europa w XIX wieku - opis przedmiotu

| Informacje ogólne   |                                       |
|---------------------|---------------------------------------|
| Nazwa przedmiotu    | Europa w XIX wieku                    |
| Kod przedmiotu      | 08.3-WH-HP-E19/4-S16                  |
| Wydział             | <a href="#">Wydział Humanistyczny</a> |
| Kierunek            | Historia                              |
| Profil              | ogólnoakademicki                      |
| Rodzaj studiów      | pierwszego stopnia                    |
| Semestr rozpoczęcia | semestr zimowy 2016/2017              |

| Informacje o przedmiocie        |                                                                                                                   |
|---------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Semestr                         | 5                                                                                                                 |
| Liczba punktów ECTS do zdobycia | 4                                                                                                                 |
| Typ przedmiotu                  | obowiązkowy                                                                                                       |
| Język nauczania                 | polski                                                                                                            |
| Sylabus opracował               | <ul style="list-style-type: none"><li>dr hab. Tomasz Nodzyński, prof. UZ</li><li>dr Ireneusz Wojewódzki</li></ul> |

| Formy zajęć |                                            |                                           |                                               |                                              |                        |
|-------------|--------------------------------------------|-------------------------------------------|-----------------------------------------------|----------------------------------------------|------------------------|
| Forma zajęć | Liczba godzin w semestrze<br>(stacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu<br>(stacjonarne) | Liczba godzin w semestrze<br>(niestacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu<br>(niestacjonarne) | Forma zaliczenia       |
| Wykład      | 30                                         | 2                                         | -                                             | -                                            | Zaliczenie             |
| Ćwiczenia   | 30                                         | 2                                         | -                                             | -                                            | Zaliczenie na<br>ocenę |

## Cel przedmiotu

Przedmiot ma za zadanie ukazanie głównych linii rozwojowych w dziejach Europy XIX wieku, drogi do egalitaryzacji społeczeństwa, narodzin nowoczesnych narodów, państw i partii politycznych; ukazanie przełomu technologicznego, rozwoju nowych form produkcji i konsekwencji społecznych narodzin kapitalizmu; ukazanie XIX-wiecznych tradycji współczesnych podziałów politycznych i systemów politycznych państw europejskich; przedstawienie znaczenia europejskiego dorobku kulturowego XIX wieku dla współczesnego świata.

## Wymagania wstępne

Brak

## Zakres tematyczny

**wykład:**

1) Główne przyczyny, fazy i najważniejsze skutki rewolucji we Francji 1789-1799. 2) Francja w okresie rządów Napoleona I i restauracji Burbonów 1799-1815-1830. 3) Rewolucje we Francji 1830-1848-1871. Uwarunkowania i konsekwencje. II Cesarstwo i III Republika – stabilizacja i konflikty. 4) Ewolucja polityczno-ustrojowa Wielkiej Brytanii 1800-1918. 5) Niemcy od I do II Rzeszy: reformy w Prusach w I poł. XIX w. i państwie Habsburgów w II poł. XIX w., próby i drogi do zjednoczenia, ustrój i kształt polityczny Cesarstwa Niemieckiego oraz Austro-Węgier. 6) Rosja 1801-1918: pomiędzy samodzierzawiem, próbami reform a rewolucją. 7) Przeobrażenia Europy w czasie rewolucji francuskiej i wojen napoleońskich. 8) Przebieg i skutki polityczne kongresu wiedeńskiego 1814-1815. 9) Na drodze do państw narodowych: udane i nieudane próby zmiany porządku wiedeńskiego w Europie 1815-1830-1848-1871. 10) *Pax Germanica* – epoka Bismarcka w Europie 1871-1890: Trójpzymierze, sojusz trzech cesarzy, rozwiązywanie „kwestii wschodniej”. 11) Kształtowanie się Trójp porozumienia, europejska i światowa rywalizacja mocarstw, polityka kolonialna, nacjonalizmy w Europie. Pośrednie i bezpośrednie przyczyny wybuchu I wojny światowej. 12) I wojna światowa – przebieg, skala wysiłku militarnego i ekonomicznego, rozmiary strat. Konsekwencje polityczne do końca 1918 r.

**ćwiczenia:**

1) Wielka Rewolucja Francuska: geneza, ideowe korzenie, Deklaracja Praw Człowieka i Obywatela. 2) Periodyzacja rewolucji francuskiej oraz przełomowe wydarzenia w sferze politycznej, ekonomicznej i w świadomości społecznej. Problem przemocy i terroru. 3) Geneza, uwarunkowania i okoliczności zamachu stanu Napoleona Bonaparte. 4) Wojny napoleońskie, przeobrażenia geopolityczne i ustrojowe w Europie 1796-1815. Ocena epoki i postaci Napoleona. 5) Sprawa polska w epoce napoleońskiej. 6) Kongres Wiedeński: przebieg i skutki. Ideologia i zasady Świętego Przymierza. 7) Rewolucje we Francji 1830-1848-1871. Przyczyny, skutki, analogie i różnice. Procesy ewolucji wolności i demokracji oraz społeczno-ekonomiczne konsekwencje rozwoju gospodarczego. 8) Wiosna Ludów w Europie: źródła kryzysu, rewolucja w Niemczech, dwie rewolucje wiedeńskie, zjazd słowiański w Pradze, bunt Włochów, bunt Węgrów. 9) Ewolucja społeczno-ustrojowa Wielkiej Brytanii w XIX w. Kraj wolności czy ucisku społecznego? Reforma wyborcza 1832 r., życie polityczne monarchii. 10) Sytuacja gospodarcza i demograficzna Europy. Skala i konsekwencje rewolucji przemysłowej. Postęp techniczny i zmiany społeczne. 11) Próby reform ustrojowych w Rosji od Aleksandra I do Mikołaja II. Dekabryści. Rosja na arenie międzynarodowej w II poł. XIX w. Wojna Krymska i odwilż posewastopolska. 12) Reformy w krajach niemieckich. Zjednoczenie Niemiec Ustrój i kształt polityczny Cesarstwa Niemieckiego. 13) Włoskie Risorgimento. 14) Kształtowanie się układu sojuszków przed I wojną światową. Główne ogniska zapalne i kryzysy międzynarodowe na początku XX w.; wojny bałkańskie. 15) I wojna światowa – ogólna charakterystyka, przebieg, charakter wojny, skala wysiłku militarnego i ekonomicznego, rozmiar strat.

## Metody kształcenia

**wykład:** wykład informacyjny, wykład problemowy, wykład konwersatoryjny,

**ćwiczenia:** dyskusja, dyskusja punktowana, prelekcja, praca z tekstem źródłowym, naukowym i popularno-naukowym, praca w grupach, praca pod kierunkiem, rozmowa nauczająca, klasyczna metoda problemowa.

## Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

| Opis efektu                                                                                              | Symbole efektów                                                         | Metody weryfikacji                                                                                                                                              | Forma zajęć                                               |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| student zna podstawową terminologię z zakresu nauk historycznych (historia XIX w.) w języku polskim      | <ul style="list-style-type: none"><li><a href="#">KH1_W02</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>aktywność w trakcie zajęć</li><li>obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta</li><li>praca w grupach</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>Ćwiczenia</li></ul> |
| ma uporządkowaną wiedzę ogólną obejmującą terminologię, teorię i metodologię z zakresu historii          | <ul style="list-style-type: none"><li><a href="#">KH1_W04</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>obserwacja i ocena aktywności na zajęciach</li><li>obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta</li></ul>        | <ul style="list-style-type: none"><li>Ćwiczenia</li></ul> |
| zna i rozumie narracyjny charakter historii oraz diachroniczny i przyczynowo-skutkowy charakter dziejów  | <ul style="list-style-type: none"><li><a href="#">KH1_W05</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>obserwacja i ocena aktywności na zajęciach</li><li>obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta</li></ul>        | <ul style="list-style-type: none"><li>Ćwiczenia</li></ul> |
| ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu dziejów Europy w XIX wieku oraz roli Polski w jej dziejach | <ul style="list-style-type: none"><li><a href="#">KH1_W06</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>obserwacja i ocena aktywności na zajęciach</li><li>odpowiedź ustna</li><li>zaliczenie lektur</li></ul>                    | <ul style="list-style-type: none"><li>Ćwiczenia</li></ul> |
| samodzielnie zdobywa wiedzę                                                                              | <ul style="list-style-type: none"><li><a href="#">KH1_U05</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>obserwacja i ocena aktywności na zajęciach</li><li>odpowiedź ustna</li></ul>                                              | <ul style="list-style-type: none"><li>Ćwiczenia</li></ul> |
| poprawnie stosuje poznaną terminologię historyczną                                                       | <ul style="list-style-type: none"><li><a href="#">KH1_U08</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>obserwacja i ocena aktywności na zajęciach</li><li>odpowiedź ustna</li></ul>                                              | <ul style="list-style-type: none"><li>Ćwiczenia</li></ul> |

## Warunki zaliczenia

**wykład:** warunkiem uzyskania zaliczenia jest obecność studenta na wykładach.

**ćwiczenia:** warunkiem uzyskania zaliczenia jest obecność na ćwiczeniach i zdobycie minimum 12 punktów. Przy przyznawaniu punktów oceniane będą: udział w dyskusji (1-2 pkt), merytoryczne przygotowanie do zajęć i znajomość literatury przedmiotu (1-2 pkt). Punkty mogą być również przyznawana za przygotowanie prezentacji lub przedstawienie w ramach konsultacji wybranej lektury (po 3 pkt). Punkty przeliczane są na ocenę przy zaliczeniu, według skali: 0-11 pkt – brak zaliczenia, 12-15 – dostateczny, 16-19 – dobry, 20 i więcej – bardzo dobry.

## Literatura podstawowa

1. Pajewski J., Historia powszechna 1871-1918 (wszystkie wydania).
2. Żywczyński M., Historia powszechna 1789-1870 (wszystkie wydania).

## Literatura uzupełniająca

1. Baszkiewicz J., Historia Francji (kilka wydań).
2. Baszkiewicz J., Meller S., Rewolucja francuska 1789-1794. Społeczeństwo obywatelskie, Warszawa 1983.
3. Bazyłow L., Historia powszechna 1789-1918 (wiele wydań).
4. Bazyłow L., Historia Rosji (wiele wydań, najlepiej ost. wyd. z 2005 r. z udziałem P. Wieczorkiewicza), lub Dzieje Rosji 1801-1917.
5. Chwalba A., Historia powszechna. Wiek XIX, Kraków 2008.
6. Dobrzycki W., Historia stosunków międzynarodowych w czasach nowożytnych 1815-1945, Warszawa 1996.
7. Europa i świat w epoce napoleońskiej, red. M. Senkowska-Gluck, Warszawa 1977.
8. Europa i świat w epoce restauracji, romantyzmu i rewolucji 1815-1849, t. 1-2, red. W. Zajewski, Warszawa 1991.
9. Jakóbczyk W., Niemcy 1815-1919. Między partykularyzmem a federalizmem, Warszawa 1984.
10. Kalembska S., Wiosna Ludów w Europie, Warszawa 1991.
11. King D., Wiedeń 1814, Poznań 2009.
12. Kissinger H., Dyplomacja, Warszawa 2002.
13. Kizwalter T., Historia powszechna. Wiek XIX, Warszawa 2003.
14. Korta W., Czaplinski W., Galos A., Historia Niemiec, Wrocław 2010.
15. Krasuski J., Historia Niemiec, (kilka wydań).
16. Kukiel M., Dzieje polityczne Europy od rewolucji francuskiej, (wiele wydań).
17. Pajewski J., Pierwsza wojna światowa 1914-1918, Warszawa 2006.
18. Pipes R., Rewolucja Rosyjska, Warszawa 1994.
19. Szczaniecki M., Powszechna historia państwa i prawa, (wiele wydań).

20. Trzeciakowski L., Otto von Bismarck, Wrocław 2009.
21. Trzeciakowski L., Pod pruskim zaborem 1850-1918, Warszawa 1973.
22. Wawrykowa M. Historia Niemiec 1789-1871, Warszawa (kilka wydań).
23. Wąsicki J., Związek Niemiecki i państwa niemieckie 1815-1848, Poznań 1986.
24. Zahorski A., Napoleon, Warszawa 1985.
25. Zins H., Historia Anglii (wiele wydań).

## Uwagi

Zmodyfikowane przez dr hab. Andrzej Gillmeister, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 14-09-2016 22:59)

Wygenerowano automatycznie z systemu SyllabUZ